POLITISK KRONIK

UDLANDET

Januar 1963

1. – Præsident Tshombe erklærer sig i en radioudsendelse fra minebyen Jadotville rede til at forhandle med FN og centralregeringen i Léopoldville og anmoder FN om våbenstilstand (se 4/12 1962). Tilbuddet afvises 2/1 af FN, der kræver handling, ikke ord. – 3. FN-styrker besætter Jadotville og rykker videre mod Kolwezi. Tshombe proklamerer forbitret modstand mod FN-barbarerne. – 4. FN-undergeneralsekretæren Ralph Bunche, der er ankommet til Congo, udtaler i Léopoldville, at erobringen af Jadotville er sket i forståelse med generalsekretær U Thant. Det amerikanske udenrigsministerium erklærer, at USA understøtter FNs aktion i Katanga og kræver, at der hurtigt gøres ende på Katangas selvstændighed. – 7. Centralregeringen udnævner en kommisarisk leder af forvaltningen i Katanga. – 9. Tshombe erklærer i Elisabethville, at han vil proklamere den brændte jords politik, hvis FN-styrkerne rykker videre mod Kolwezi. Han sættes i husarrest, men frigives 10/1. – 12. FN-tropper besætter Sakania i nærheden af grænsen til Nord Rhodesia. Tshombe rejser til Nord Rhodesia. – 15. Efter et møde af den katangesiske regering i Kolwezi meddeler Tshombe, at Katangas selvstændighed er ophørt, og at han er villig til at garantere FNs styrker fuld bevægelsesfrihed og til at samarbejde om genforeningen af Congo. – 16. Centralregeringen udnævner informationsminister Joseph Ileo til residerende minister i Elisabethville. – 17. Tshombe træffer i Elisabethville aftale om FN-troppernes indmarch i Kolwezi, der finder sted 21/1. Hermed behersker FN-styrkerne alle vigtige punkter i Katanga.

Premierminister Nehru foreslår i en skrivelse til ministerpræsident Chou En-lai, at den internationale domstol i Haag skal afgøre grænsekonflikten mellem Indien og Kina. – 19. Ceylons udenrigsministerium offentliggør ordlyden af forslagene af 12/12 1962 fra konferencen af blokfrie stater i Colombo om bilæggelse af grænsekonflikten. Chou En-lai erklærer, at Kina i princippet antager forslagene som foreløbigt grundlag for forhandlinger med Indien, men tager forbehold på to punkter. – 23. Nehru udtaler, at Indien kun vil forhandle på grundlag af Colombo-forslagene, hvis Kina accepterer forslagene som helhed og ikke blot i princippet. – 25. Det indiske parlament godkender Colombo-forslagene. Et forslag om afvisning forkastes med 349 stemmer mod 59.

2. – General Lemnitzer afløser general Norstad som NATO-øverstkommanderende i Europa (se 20/7 1962).

3. – I Saudiarabien beordres almindelig mobilisering i anledning af ægyptisk luftangreb på saudiarabisk territorium ved grænsen til Jemen. USA har over for Den forenede arabiske Republik udtrykt sin bekymring i anledning af bombeangrebene (se 19/12 1962). – 8. I Washington offentliggøres et brev af 25/10 1962, hvori præsident Kennedy forsikrer kronprins Fai-

sal om USAs støtte til opretholdelsen af Saudiarabiens integritet. – 16. Storbritannien og Saudiarabien har besluttet at genoptage de diplomatiske forbindelser (afbrudt i november 1956 under Suezkrisen).

4. – Kong Hassan II af Marokko omdanner regeringen, hvorved 3 Istiqlal-ledere, deriblandt Allal El Fassi, glider ud.

6. – Præsident Ayub Khan erklærer, at den vestlige våbenhjælp til Indien er en stor belastning for Pakistan, og at det er usikkert, om Pakistan vil forblive medlem af SEATO og CENTO. Bortset fra grænseoverenskomsten (se 26/12 1962) og en handelsoverenskomst (underskrevet 5/1) eksisterer der ingen traktatlige aftaler mellem Pakistan og den kinesiske folkerepublik. Om Kashmir-problemet erklærer Ayub Khan, at Pakistan er imod FN-forvaltning og for en folkeafstemning.

Ved en folkeafstemning i Brasilien er der stort flertal for genindførelse af præsidentsystemet (se 13/9 1962). En lov herom underskrives 23/1 af præsident Goulart. Samme dag træder Hermes Lima tilbage som ministerpræsident, men fortsætter som udenrigsminister i Goularts nye kabinet.

7. – USA og Sovjetunionen meddeler i fællesskab FNs generalsekretær U Thant, at det ikke længere er nødvendigt for sikkerhedsrådet at beskæftige sig med Cubaspørgsmålet. – 27. Den amerikanske udenrigsminister Dean Rusk udtaler, at tilstedeværelsen af sværtbevæbnede russiske tropper i Cuba giver anledning til den største bekymring.

8. – Det kommunistiske parti i Tunesien har fået ordre til at ophøre med sin virksomhed. – 18. Præsident Bourguiba meddeler, at han har hjemkaldt ambassadøren i Algier på grund af, at de i december opdagede attentatplaner mod ham er blevet forberedt i Algeriet af flygtninge i Ben Bellas nærmeste omgangskreds.

12. – Togos regering styrtes ved et militærkup, og præsident Sylvanus Olympio dræbes. – 16. Nicolas Grunitzky, der var premierminister 1955–58 under det franske formynderskabsstyre, danner provisorisk regering.

14. – Præsident de Gaulle erklærer på en pressekonference, at Storbritanniens og de andre EFTA-landes indtræden i EEC fuldstændig ville ændre organisationens karakter og gøre den til et kolossalt atlantisk fællesskab under USAs herredømme. Efter præsidentens opfattelse er Storbritannien ikke for tiden villig til at blive medlem af EEC på betingelser, som Frankrig kan acceptere, men der vil intet være til hinder for Storbritanniens tilknytning til EEC gennem en associeringsaftale. M. h. t. Bahama-aftalerne (se 18.–21/12 1962) udtaler de Gaulle, at Frankrig er besluttet på at opbygge en national atomstyrke og ikke er interesseret i det amerikanske tilbud om Polaris-raketter. – 18. De andre 5 EEC-lande modsætter sig et fransk forslag om, at forhandlingerne med Storbritannien straks skal afbrydes, og Frankrig går med til at udsætte afgørelsen i 10 dage. – 28. Den vesttyske udenrigsminister Gerhard Schröder forelægger i Bruxelles en plan om fortsatte forhandlinger om Storbritanniens optagelse i EEC, men Frankrig afviser forslaget, og konferencen ender 29/1 uden resultat.

Den vesttyske regering afbryder de diplomatiske forbindelser med Cuba, der har anerkendt den østtyske regering.

Præsident Nyerere meddeler på Tanganyika African National Unions årlige kongres, at TANUs eksekutivudvalg har vedtaget at kræve indførelse af etpartisystemet.

16. – Det britiske protektorat Aden tilsluttes den sydarabiske føderation.

18. – Det britiske arbejderpartis leder siden december 1955, Hugh Gaitskell, afgår ved døden, 56 år gammel.

21. – En brevveksling mellem præsident Kennedy og ministerpræsident Khruschchev om standsning af forsøg med kernevåben offentliggøres. Det fremgår heraf, at Khrushchev 19/12 1962 har erklæret sig villig til opstilling af 3 seismiske kontrolstationer i Sovjetunionen og 2–3 årlige inspektioner på stedet. – 26. Kennedy beordrer foreløbig standsning af de underjordiske kernevåbenforsøg i Nevada.

22. – Præsident de Gaulle og forbundskansler Adenauer underskriver i Paris en fransk-tysk samarbejdstraktat. Traktaten indeholder bestemmelser om regelmæssige møder mellem de to landes stats- og regeringschefer, udenrigs-, forsvars- og andre ministre og generalstabschefer. De to regeringer har pligt til at rådføre sig med hinanden før enhver vigtig udenrigspolitisk afgørelse for så vidt muligt at opnå enighed om ensartet optræden.

23. – Den tyrkiske udenrigsminister Erkin meddeler, at de amerikanske Jupiterraketter i Tyrkiet vil blive trukket tilbage og erstattet med Polaris-ubåde i Middelhavet.

24. – Viceministerpræsidenten i den syriske regering, Bashir el Azmeh (se 17/9 1962), træder tilbage. Han får i dagene derefter følgeskab af en række andre ministre.

26. – Ved en folkeafstemning i Persien godkendes et reformprogram omfattende 6 punkter, derunder landbrugsreformen påbegyndt i januar 1962, med ca. 5,6 mill. stemmer mod ca. 4100.

30. – Det amerikanske udenrigsministerium bestrider udtalelser af premierminister Diefenbaker i det canadiske parlament og erklærer, at det fælles forsvar af Nordamerika kræver, at Canadas luftforsvar udstyres med kernevåben. – 31. Diefenbaker betegner det amerikanske udenrigsministeriums erklæring som en eksempelløs, uberettiget indblanding i Canadas indre anliggender og meddeler, at den canadiske ambassadør i Washington er kaldt til Ottawa til rådslagning.

Februar 1963

1. – Nyasaland får indre selvstyre, og dr. Hastings Banda bliver premierminister (se 23/11 1962).

Forhandlinger i London mellem Storbritannien og Philippinerne om Nord Borneo ender, uden at der er opnået enighed. – 11. Udenrigsminister Subandrio erklærer, at Indonesien vil betragte dannelsen af en Malaysia føderation, der strækker sig til Indonesiens grænser, som en fjendtlig handling.

3. – Ved præsidentvalget i Nicaragua får René Schick, det liberale parti, ca. 345.000 og Diego Manuel Chamorro, det konservative parti, ca. 123.000 stemmer.

3.–6. – Den franske generalstabschef, Charles Ailleret, forhandler i Madrid om forstærket militært samarbejde mellem Frankrig og Spanien.

4. – I den norske regering afløser kommunalminister Andreas Cappelen finansminister Petter Jakob Bjerve, der vender tilbage til sin tidligere stilling som chef for Statistisk Centralbureau. Til ny kommunalminister udnævnes stortingsmand Oskar Skogly, og professor Olav Gjærevoll overtager socialministeriet efter Olav Bruvik, død 30/12 1962.

Canadas forsvarsminister, Douglas Harkness, der er tilhænger af en aftale med USA om kerneladninger til luftforsvaret (se 30/1), indgiver sin afskedsbegæring. Han får nogle dage senere følgeskab af to andre ministre. – 5. Parlamentet vedtager med 142 stemmer mod 111 et mistil-

lidsvotum til regeringen Diefenbaker, hvorefter parlamentet opløses, og der udskrives valg til 8/4. – Den hidtidige minister for krigsveterananliggender, Gordon Churchill, udnævnes til forsvarsminister.

5. – I Bonn underskrives en overenskomst mellem Syrien og Vesttyskland om tysk finansiel støtte til 1. etape af Euphrat-dæmnings-projektet. Overenskomsten træder i stedet for en overenskomst af 1961, afsluttet mens Syrien endnu var en del af Den forenede arabiske Republik.

6. – USA forbyder transport af regeringsfinansierede ladninger på udenlandske skibe, som deltager i handelen med Cuba.

8. – Ved et militærkup i Baghdad styrtes general Kassems regering. Kuppet er resultat af en sammensværgelse af nationalistiske officerer og det socialistiske og panarabiske Baath-parti (grundlagt 1941 af Michel Aflak i Syrien, hvorfra det bredte sig til Irak, Jordan og Libanon, i de senere år splittet p. gr. af uenighed om, hvilken holdning det skulle indtage til Nasser). Efter blodige kampe om forsvarsministeriet tages Kassem til fange tidligt om morgenen 9/2 og skydes efter ved standret at være dømt til døden. Revolutionsrådet udnævner oberst Abdul Salem Mohammed Aref (se 12/9 1958) til republikkens præsident, og der dannes regering under brigadegeneral Ahmed Hassan Bakr. Kuppet efterfølges af massearrestationer af general Kassems tilhængere og af kommunisterne, og der foretages en række henrettelser. Revolutionsregeringen anerkendes straks af Den forenede arabiske Republik, Jemen og Kuwait og af de øvrige arabiske stater de følgende 3 dage; 11/2 foreligger bl. a. USAs, Sovjetunionens, Storbritanniens og Vesttysklands anerkendelse. – 12. Den kurdiske oprørsbevægelse, der under ledelse af Mullah Mustafa Barzani i løbet af 1962 konsoliderede sine stillinger i det nordlige Irak, opstiller en række betingelser for samarbejde med den nye regering. – 19.–21. En delegation fra det syriske Baath-parti under ledelse af Michel Aflak, der tidligere i måneden er blevet modtaget af præsident Nasser i Cairo, fører i Baghdad samtaler med medlemmer af regeringen, og der konstateres overensstemmelse i doktriner mellem den irakske regering, FAR og det syriske Baathparti. – 21.–23. En regeringsdelegation fra Irak deltager i højtideligheder i Cairo i anledning af 5 års dagen for unionen mellem Ægypten og Syrien. Delegationen erklærer, at der er fundet grundlag for positivt, effektivt samarbejde mellem Irak og FAR, som vil føre til virkeliggørelsen af den arabiske nations enhed.

De underjordiske forsøg med kernevåben i Nevada genoptages.

10. – Ved præsidentvalget i Paraguay genvælges general Alfredo Stroessner, det nationalrepublikanske parti (Colorados) for 5 år med over 550.000 stemmer; dr. Ernesto Gavilan, der er kandidat for Movimiento Renovación-fløjen af det liberale parti, får godt 45.000 stemmer. Valget, ved hvilket kvinderne for første gang har stemmeret, boycottes af de øvrige oppositionspartier.

12. – En konference i London om Swazilands fremtidige forfatning ender uden resultat.

14. – Arbejderpartiets parlamentsgruppe vælger den 46-årige Harold Wilson til leder af partiet med 144 stemmer, medens den hidtidige næstformand og fungerende leder siden Hugh Gaitskells død (se 18/1), George Brown, får 103 stemmer. I første valgomgang 7/2 opnår Wilson 115, Brown 88 og James Callaghan 41 stemmer. 21/2 meddeles, at George Brown fortsætter som næstformand.

15. – Formanden for revolutionsrådet i Burma, general Ne Win (se 1/3 1962), giver meddelelse om socialisering af udenrigshandelen og handelen med ris. Regeringen har standset udstedelsen af tilladelser til at oprette private industriforeta-

gender. 23/2 nationaliseres alle – udenlandske som burmesiske – banker, og 26/2 overtager staten tømmerindustrien. Forinden (8/2) er brigadegeneral Aung Gyi trådt tilbage som handels- og industriminister på grund af uenighed med de andre medlemmer af revolutionsrådet om socialiseringens omfang.

16. – Den britiske legation i Jemen lukkes, fordi Storbritannien ikke har villet anerkende den republikanske regering. – 18. Præsident Sallal omdanner sin regering og overtager selv udenrigsministerposten efter Abdul Rahman al Baidani, som 20/1 ankom til Cairo og ikke siden er vendt tilbage til Jemen.

18. – Præsident Kennedy oplyser, at Sovjetunionen har erklæret sig rede til at trække flere tusinde soldater bort fra Cuba inden 15/3.

Præsidenten for militærjuntaen i Sydkorea, general Pak Chong-Hui, opstiller en række betingelser, hvorunder han er villig til at overgive magten til en civil regering.

19. – Den persiske regering under Asodolah Alam rekonstrueres. Den omdannede regering offentliggør et program i ti punkter, hvoraf det første er hurtig gennemførelse af reformerne, der er godkendt ved folkeafstemningen 26/1.

26. – A. H. Nordmeyer vælges til leder af arbejderpartiet i New Zealand i stedet for Walter Nash, der træder tilbage på grund af alder.

Marts 1963

1. – Det kinesiske forsvarsministerium meddeler, at tilbagetrækningen af de kinesiske tropper fra grænseområdet mellem Indien og Kina, påbegyndt 1/12 1962, er afsluttet. – 2. Det kinesiske udenrigsministerium meddeler, at Afghanistan og Kina er blevet enige om at optage forhandlinger om fastslæggelse af grænsen mellem de to lande. Samme dag underskrives i Peking en grænseaftale mellem Pakistan og Kina. Indien protesterer. – 3. Ministerpræsident Chou En-lai foreslår premierminister Nehru direkte forhandlinger om en fredelig løsning af den indisk-kinesiske grænsekonflikt. – 4. Nehru stiller som betingelse herfor, at Kina uden forbehold accepterer Colombo-forslagene (se 1/1).

3. – I Peru afsætter den regerende militærjunta præsidenten, general Ricardo Perez Godoy. Han efterfølges af den hidtidige krigsminister, general Nicolas Lindley. Lindley bekræfter en tidligere meddelelse om afholdelse af valg 9/6, hvori alle legale partier, incl. Haya de la Torre's APRA, vil få lov til at deltage (se 17/7 1962).

Ved en folkeafstemning i Senegal godkendes med overvældende flertal en ny forfatning, der indfører præsidentsystemet. De to legale oppositionspartier P. R. A. Sénégal og Bloc des Masses Sénégalaises boycotter afstemningen.

I Cambodia opløser statschefen, fyrst Norodom Sihanouk, regeringen og parlamentet og erklærer, at han alene vil udøve regeringsmagten, indtil nyvalg er afholdt.

8. – Den syriske regering under ministerpræsident Khaled el Azem (se 16/9 1962) styrtes ved et ublodigt militærkup. Irak og Den forenede arabiske Republik tilsiger revolutionsregeringen støtte og erklærer, at indblanding udefra vil være ensbetydende med krigserklæring til Irak og FAR. – 9. Der dannes ny regering under Salah Bitar, der selv overtager udenrigsministeriet, med Nihad al Kassim som viceministerpræsident og justitsminister.

Flertallet af ministrene tilhører ligesom nu i Irak Baath-partiet (se 8/2). – 10. Irak sender en regeringsdelegation til Syrien. 11/3 udsendes et kommuniqué, hvorefter de to lande vil danne en union med FAR. – 14. indledes forhandlinger i Cairo mellem de tre lande. Forhandlingerne udsættes 16/3, men 18/3 er den syriske delegation tilbage i Cairo. I et kommuniqué 21/3 hedder det, at revolutionen i Syrien har skabt forudsætninger for en føderation af Syrien og FAR. – 24.–27. forhandler en regeringsdelegation fra Algeriet i Cairo, og det meddeles, at Algeriet støtter dannelsen af en union af FAR, Syrien og Irak. I Kuala Lumpur meddeles, at Malayas føderale regering og sultanen af Brunei er enige om betingelserne for Bruneis indtræden i Malaysia-føderationen. Samtidig godkender Sarawaks lovgivende råd en overenskomst mellem Malaya og den britiske regering om Sarawaks indtræden i Malaysia.

9. – Afghanistans ministerpræsident Sardar Mohammed Daud træder tilbage. Han efterfølges 14/3 af Mohammed Jussuf, der tillige overtager udenrigsministeriet ad interim.

10. – Det opdages, at den tidligere franske ministerpræsident Georges Bidault, leder af det såkaldte nationale modstandsråd (CNR) opholder sig i Bayern. – 22. udtaler Bidault, at han vil fortsætte kampen mod de Gaulle og derfor ikke kan antage betingelsen for asyl i Vesttyskland, at han skal afholde sig fra politisk virksomhed. Han flyver derefter 25/3 til Portugal. – 27. meddeler det portugisiske udenrigsministerium, at Bidault ikke kan få tilladelse til at opholde sig i Portugal.

Revolutionsrådet i Irak meddeler, at det er gået med til at give kurderne autonomi på grundlag af en decentralisering, der skal omfatte hele landet (se 8/3).

12. – Ved en regeringsomdannelse i Tanganyika overtager O. S. Kambona udenrigsministerposten, der hidtil har været beklædt af præsident Nyerere.

13. – FNs generalsekretær, U Thant, meddeler, at Indonesien og Holland er enige om at udveksle diplomatiske missioner (de diplomatiske forbindelser afbrudt 17/8 1960 af Indonesien i forbindelse med striden om Vest Irian (Guinea)).

I Peking offentliggøres en brevveksling mellem centralkomiteerne for det russiske og det kinesiske kommunistparti. Det fremgår heraf, at den russiske centralkomité 21/2 har foreslået samtaler om de ideologiske meningsforskelligheder, og at den kinesiske centralkomité i et svar af 9/3 har indbudt ministerpræsident Khrushchev til et besøg i Kina; eventuelt har man erklæret sig villig til at sende en kinesisk delegation til Moskva.

16. – Pak Chong-Hui meddeler, at den sydkoreanske militærjunta vil regere i yderligere 4 år (se 18/2). Begrundelsen er en nylig opdaget sammensværgelse mod regeringen. – 25. Den amerikanske regering har opfordret militærjuntaen til at træde tilbage til fordel for en civil regering.

18. – Algeriet protesterer imod, at Frankrig har sprængt en atombombe i Sahara. – 20. vedtager nationalforsamlingen på forslag af ministerpræsident Ben Bella at kræve revision af de militære klausuler i Evian-aftalerne.

Somalia afbryder de diplomatiske forbindelser med Storbritannien på gr. af uenigheden om grænseområdet i det nordlige Kenya, der bebos af somaliere.

18.–19. – I San José (Costa Rica) afholdes en konference af regeringscheferne i de mellemamerikanske stater samt præsident Kennedy.

20. – Israels udenrigsminister, Golda Meir, udtaler i parlamentet, at tyske videnskabsmænd og teknikere i Ægypten arbejder på udviklingen af offensive raketvåben, som er en direkte trussel mod Israel. Parlamentet vedtager en opfordring til Vesttyskland om at forhindre denne virksomhed. Forbundsregeringen i Bonn hævder, at den

ikke har kendskab til en sådan virksomhed, som den i givet fald vil fordømme, og tilføjer, at det undersøges, om den har mulighed for at gribe ind og forhindre noget sådant. – 21. Den ægyptiske informationsminister erklærer, at de tyske videnskabsmænd i FAR ikke er beskæftiget med udviklingen af offensive raketvåben. – 25. En talsmand for det amerikanske udenrigsministerium erklærer, at USA ikke har beviser for rigtigheden af de israelske påstande.

Den marokkanske indenrigs- og landbrugsminister, Ahmed Reda Guedira, danner en »front til forsvar for de konstitutionelle institutioner« (Front pour la Défense des Institutions Constitutionelles), vendt mod Istiqlal-partiet. »Fronten« omfatter foruden Guediras egne uafhængige liberale en række uafhængige og den folkelige bevægelse (Mouvement Populaire), der ledes af ministrene Aherdane og Khatib. (Se 4/1).

Libyens ambassadør i Washington, Mohieddine Fekini, udnævnes til premierminister efter Mohammed bin Othman al-Said og overtager selv udenrigsministeriet.

22. – Den tidligere tyrkiske præsident Celal Bayar (se 15/9 1961) løslades p. gr. af sin helbredstilstand. Løsladelsen fremkalder sammenstød mellem tilhængere af retfærdighedspartiet og studenter, der demonstrerer mod Bayar, og 28/3 sættes Bayar igen i fængsel.

23. – Den jugoslaviske udenrigsminister erklærer, at Jugoslavien ikke ønsker, at forbedringen af forholdet til de kommunistiske lande skal ske på bekostning af forholdet til Vesten.

25. – Nordirlands premierminister siden maj 1943, den 74-årige lord Brookeborough, træder tilbage p. gr. af svigtende helbred og afløses af finansminister Terence O'Neill.

26. – De amerikansk-russiske sonderende samtaler om Berlin-spørgsmålet genoptages i Washington.

28. – Jordans premierminister i de sidste 15 måneder, Wasfi Tell, indgiver sin afskedsbegæring med den begrundelse, at den seneste udvikling i de arabiske lande nødvendiggør en ny vurdering af den almindelige situation. Samir Rifai, der 5 gange har været premierminister, modtager kong Husseins opfordring til at danne regering. Adskillige af Tells ministre, deriblandt udenrigsminister Hasem Nuseibei, fortsætter i deres hidtidige stillinger.

29. – Den britiske regering erklærer, at ethvert område inden for den centralafrikanske føderation (Rhodesia og Nyasaland), må have lov til at udtræde af føderationen.

30. – Det amerikanske udenrigsministerium og justitsministerium bebuder skærpede forholdsregler mod »commando«-foretagender af cubanske flygtninge fra amerikansk territorium.

31. – Militæret i Guatemala gør statskup og afsætter præsident Miguel Ydigoras Fuentes. Den hidtidige forsvarminister, oberst Enrique Peralta Azurdia, udnævnes til chef for militærjuntaen. Den nye regering vil forsvare landet mod den forstærkede kommunistiske trussel.

DANMARK

Januar 1963

1. – Statsminister J. O. Krag udtaler, at der må tilstræbes en helhedsløsning. Kun ved at stå sammen om fornuftige løsninger vil økonomien stabiliseres, valutatabet standses og prisstigningerne bringes til ophør.

2. – Regeringens økonomiudvalg beslutter, at der i 1. kvartal 1963 kun må iværksættes for 50 mill. kr. offentlige anlægsarbejder.

I en betænkning fra administrationsudvalget foreslås omlægninger inden for arbejds- og socialministeriet.

4. – På et møde med formændene for en lang række erhvervsorganisationer opnår regeringen tilslutning til det ønskelige i en helhedsløsning vedrørende lønaftaler, statsbudget og landbrugsordninger og om at medvirke ved fremskaffelsen af den af Det økonomiske Råd anbefalede analyse af de seneste års indkomstudvikling.

De 4 selvstyrepartier, der ved valget 8/11 1962 tilsammen fik flertal i Færøernes lagting, danner landsstyre med fhv. folketingsmand Hakon Djurhuus, Folkeflokken, som lagsmand. De øvrige medlemmer af landsstyret er Erlendur Patursson og Karsten Hogdal, der begge tilhører det republikanske parti, samt Niels Winther Poulsen, det gamle selvstyreparti.

5. – På det radikale venstres nytårsstævne på Nyborg Strand giver landbrugsminister Skytte udtryk for håbet om, at de kommende måneders forhandlinger om fastsættelse af lønninger, landbrugsstøtte og finanspolitik vil blive præget af Det økonomiske Råds oplæg.

Folketingsmand Poul Møller udtaler, at regeringen ikke skal regne med de konservative, hvis staten påtager sig udgiftskrævende opgaver i form af større og nye tilskud på bekostning af den skattereform, 4 partier enedes om i fjor.

6. – Statsminister J. O. Krag udtaler, at en forbedring af de lavestlønnedes vilkår er en sag for sig, der trænger sig på, men ellers må vi ikke bilde hinanden ind, at der ligger en masse penge til deling.

Erik Eriksen (v.) udtaler, at det ikke lader sig gøre at føre socialpolitik over lønpolitikken, og nævner som en mulighed en særlig regulering af børnetilskuddene for de laveste indkomstgrupper.

7. – Udenrigsminister Per Hækkerup anmoder i samtaler i Bruxelles om, at Danmark kommer med i drøftelserne om Fællesmarkedets nye landbrugsordninger og bliver rådspurgt, inden der træffes afgørelse om arrangementerne for det engelske baconmarked.

Forhandlingerne inden for jernindustrien bryder sammen på spørgsmålet om forbud mod strejker i overenskomstperioderne.

Erik Eriksen (v.) understreger vigtigheden af at fastholde den aftalte lettelse af de direkte skatter. Et eventuelt merbehov for staten må dækkes ad indirekte vej, og sparekniven må tages frem endnu engang.

10. – Hovedorganisationernes forhandlingsudvalg udtager de generelle krav af overenskomststoffet fra underorganisationerne.

11. – Danmarks ambassadør ved Fællesmarkedet afleverer en note til lederen af forhandlingerne med England. Noten understreger på ny Danmarks ønske om at få sine synspunkter fremført over for

Mansholt-komiteen, som i den seneste tid har beskæftiget sig med det engelske landbrug.

Landbrugets nye hovedaftale vedtages af såvel arbejdsgivere som arbejdere.

14. – Forligsinstitutionen optager behandlingen af de sekundær krav, og samtidig tager hovedorganisationernes forhandlingsudvalg fat på de generelle krav.

15. – Statsminister J. O. Krag og landbrugsminister Skytte opnår på et møde med repræsentanter for de 4 partier, s., r. v., v. og k. f. principiel tilslutning til regeringens ønske om en økonomisk helhedsløsning. De konservative ønsker spørgsmålet om huslejen og venstre landbrugets strukturproblemer inddraget i overvejelserne, og de to partier giver udtryk for, at der ikke i situationen er indtrådt nogen ændring, som gør skattelettelsen uforsvarlig.

18. – Finansminister Poul Hansen fremsætter forslag om bemyndigelse til at optage statslån i udlandet til et samlet beløb af 500 mill. kr. Forslaget vedtages 31/1 med alle stemmer mod de uafhængiges.

23. – Forlovelse er indgået mellem kongeparrets yngste datter, prinsesse Anne-Marie, og kronprins Konstantin af Grækenland.

Af hensyn til opretholdelsen af de gode forbindelser mellem Danmark og Færøerne på den ene side og Storbritannien på den anden side frafalder de to regeringer ethvert krav mod hinanden i forbindelse med Red Crusader-sagen (se 30/3 1962).

Landbrugsminister Skytte fremsætter forslag til lov om erhvervelse af landbrugsejendomme, forslag om ændringer i lov om landbrugsejendomme og forslag om ændringer i statshusmandsloven.

Finansminister Poul Hansen fremsætter forslag om ændringer i loven om vurdering og beskatning af faste ejendomme og forslag om ændring af loven om særlig indkomstskat m. v.

Indenrigsminister Lars P. Jensen fremsætter forslag til lov om kommunernes forkøbsret til fast ejendom samt støtte til kommuners jordkøb.

Boligminister Carl P. Jensen fremsætter forslag til lov om regulering af bymæssige bebyggelser, forslag om ændringer i lov om byplaner og forslag til lov om egnsplanlægning.

Kulturminister Bomholt fremsætter forslag om ændringer i lov om naturfredning.

Fremsættelsen af disse 10 lovforslag, der udgør regeringens jordpolitiske program, ledsages af en redegørelse af statsminister J. O. Krag, der pointerer, at forudsætningerne for en del af forslagene er, at Danmark bliver knyttet til EEC, men desuden har de seneste års udvikling skabt problemer i forbindelse med anvendelsen af Danmarks jord, som efter regeringens opfattelse i sig selv vil gøre visse af de foreslåede foranstaltninger nødvendige.

25. – Udenrigsminister Per Hækkerup udtaler på en pressekonference i Oslo, at Danmark ikke har opgivet håbet om et fornuftigt udfald af EEC-forhandlingerne. Skulle bruddet i Bruxelles blive fuldstændigt, synes det rimeligt, at de andre EFTA-lande giver indrømmelser over for danske landbrugsvarer, dersom man beslutter sig til at udvikle frihandelsområdet videre. De andre EFTA-lande kan ikke vente nogen særlig dansk interesse for et frihandelsforbund for industrivarer, hvis de ikke prøver at forstå nødvendigheden af en dansk landbrugseksport. – Folketinget diskuterer bolig- og byggesituationen på foranledning af en forespørgsel til boligministeren fra v. og k. f.

Nationalbanken erkender, uanset principielle synspunkter, at valutareserverne er faldet så meget, at det kan være hensigtsmæssigt i en overgangsperiode at styrke valutalikviditeten ved optagelse af lån i udlandet (se 18/1).

Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse fastholder kravene om 2 års løn-

pause og afskaffelse af dyrtidsreguleringen.

26. – Efter en samtale med præsident de Gaulle oplyser statsminister J. O. Krag, at de Gaulle har meddelt ham, at Danmark kan vælge mellem fuldt medlemsskab af EEC eller associering uden hensyn til, hvad der sker med Storbritannien. Statsministeren tilføjer, at den danske regering vil studere tilbuddet alvorligt, men at Danmarks nære tilknytning til Storbritannien må tages i betragtning. Han erklærer, at han havde meddelt de Gaulle, at han stadig fandt, at det måtte være muligt at få Storbritannien, Norge og Danmark med i det europæiske fællesskab.

Den konservative folketingsgruppes formand, Poul Sørensen, udtaler, at en begrænsning af statens udgifter må med i en helhedsløsning.

27. – Statsminister J. O. Krag erklærer, at Danmark ikke vil tage beslutning om sin fremtidige stilling til Fællesmarkedet, før han har talt med premierminister Macmillan.

29. – Der indgives gennem Arbejdsgiverforeningen klage til den faste voldgiftsret over ca. 180 typografer hos A/S Det Hoffenbergske Etablissement og A/S J. H. Schultz Bogtrykkeri for at have nedsat arbejdstempoet i en sådan grad, at det er gået ud over produktionen.

30. – Statsminister J. O. Krag udtaler ved sin ankomst til London fra Paris, at det er utænkeligt, at Danmark går ind i Fællesmarkedet uden England.

Ifølge det lønregulerende pristal for januar tilkommer der såvel arbejdere som tjenestemænd 2 portioner dyrtidstillæg fra henholdsvis 1/3 og 1/4.

Tjenestemændenes repræsentant går under en forhandling med finansminister Poul Hansen imod, at de indirekte skatter udgår af pristallet.

31. – Statsminister J. O. Krag og udenrigsminister Per Hækkerup drøfter med premierminister Macmillan og den britiske hovedforhandler i Bruxelles, Edward Heath, situationen efter sammenbruddet i Bruxelles. Statsministeren udtaler efter mødet, at der ikke vil opstå nogen splittelse i EFTA, men Danmarks mål er stadig at slutte sig til EEC snarest muligt sammen med Storbritannien, Norge og andre EFTA-lande.

Hovedorganisationernes forhandlingsudvalg opgiver at nå til enighed og opfordrer forligsmanden til at begynde mægling om de generelle spørgsmål.

Februar 1963

1. – Statsminister J. O. Krag udtaler efter sin hjemkomst fra London, at Englands og Danmarks standpunkt er, at fuldt medlemskab af Fællesmarkedet er det eneste tilfredsstillende. Han tillægger det en væsentlig betydning, at de Gaulle lod muligheden af en associeringsordning for Danmark, der også gjaldt landbrugsområdet, stå åben, selv om spørgsmålet ikke er aktuelt.

Trafikminister Lindberg fremsætter forslag om forhøjelse af postvæsenets takster med i alt 40 mill. kr. Forslaget vedtages 28/3 med 88 stemmer mod 82 (v., k. f., s. f. og uafh.).

2. – Den faste voldgiftsret kender præstationsnedsættelsen på de to københavnske bogtrykkerier (se 29/1) ulovlig. 9/2 fastsætter retten boden til 150 kr. for mandlige og 125 kr. for kvindelige arbejdere.

5. – Centralorganisationen af Metalarbejdere, hvis formand er folketingsmand Hans Rasmussen, opfordrer til fornyede anstrengelser for at nå et positivt resultat af overenskomstforhandlingerne.

6. – Forligsmanden holder det første møde med forhandlingsudvalgene fra de to hovedorganisationer.

8. – Statsminister J. O. Krag og udenrigsminister Per Hækkerup gør i folketinget rede for de europæiske markedsforhandlinger. Statsministeren erklærer, at folketingets beslutning af august 1961, hvorefter Danmark samtidig med Storbritannien retter henvendelse til EEC om optagelse, fortsat består, men ikke vil kunne anvendes, før forhandlinger om Storbritanniens tilslutning genoptages. Sammenbruddet i Bruxelles vil forøge Danmarks almindelige økonomiske vanskeligheder og gør en stabilisering af økonomien gennem en helhedsløsning endnu mere nødvendig.

Økonomiminister Philip fremsætter forslag til lov om beregning af et reguleringspristal med januar 1963 = 100 og uden skatter og afgifter. Reguleringspristallet skal danne grundlag for tjenestemændenes lønregulering. Forslaget vedtages 12/3 med 165 stemmer mod 12.

13. – Folketinget debatterer statsministerens og udenrigsministerens redegørelser 8/2.

14. – Forslaget om at give Danmarks Lærerhøjskole status som højere læreanstalt (se 4/10 1962) vedtages med 143 stemmer mod 6 (uafh.).

15. – Udenrigsminister Per Hækkerup fremsætter forslag om statens deltagelse i udgifterne ved oprettelse af et undervisningshospital i Léopoldville og landbrugsminister Skytte forslag om ændringer i vandløbsloven, hvorefter det offentlige overtager oprensningspligten. Udgiften er anslået til 20 mill. kr., hvoraf staten skal betale den ene halvdel, kommunerne den anden.

Der er afgivet 1. strejkevarsel fra arbejdsmændene, murerforbundet, sømændene, søfyrbøderne, bogbinderi- og kartonnagearbejderne, glarmestersvendene, typografernе og børsteindustriarbejderne.

16. – Nordisk Råds 11. session åbnes i Oslo. Under generaldebatten har fra dansk side statsminister J. O. Krag og Erik Eriksen (v.) ordet. De giver begge udtryk for, at målsætningen for dansk politik stadig må være en europæisk markedsorganisation, hvori foruden de seks også EFTA-landene deltager under en eller anden form. Inden for EFTA må bestræbelserne gå ud på at inddrage landbrugsvarer og fiskeriprodukter under frihandelen.

Endnu nogle typografobstruktioner kendes ulovlige. Det drejer sig om 359 typografer på 3 bogtrykkerier.

17. – Af den fortsatte generaldebat i Nordisk Råd fremgår, at de andre lande har den største forståelse for Danmarks særlige problemer med landbrugseksporten, men dansk landbrug skal ikke nære forventninger om, at de kan yde Danmark megen hjælp i denne situation.

18. – På EFTAs ministerrådsmøde i Genève fremlægger udenrigsminister Per Hækkerup et aktionsprogram for udvidelse af samarbejdet i EFTA. Han meddeler, at Danmark straks vil gå i gang med tosidede forhandlinger med de andre EFTA-lande for at opnå lettelse for eksporten af danske landbrugsvarer. Danmark vil gå med til at fremskynde toldafviklingen inden for EFTA under forudsætning af, at det får bedre vilkår for afsætningen af landbrugsvarer.

I London begynder dansk-britiske forhandlinger om en udvidelse af den færøske fiskerigrænse til 12 sømil. Ved forhandlingerne søger Danmark at opnå en ny overenskomst til afløsning af den, der blev indgået i 1959 og opsagt af Danmark i 1962 til udløb 28/4 1963. (Overenskomsten af 1959 gav britiske trawlere ret til i visse områder at fiske indtil 6 sømil fra kysten).

Forligsmanden, amtmand Wechselmann, meddeler statsministeren, at der ikke i øjeblikket er nogen mulighed for at stille mæglingsforslag, og henstiller, at statsmi-

nisteren overvejer det formålstjenlige i at optage forhandlinger med parterne.

Dansk Arbejdsgiverforening udsteder 1. lockoutvarsel over for de forbund, der har varslet strejke (se 15/2), med undtagelse af sømændene og søfyrbøderne.

På en af Centralorganisationen af Metalarbejdere arrangeret skibsværftskonference vedtoges en udtalelse, der bl. a. ønsker mulighederne for statsstøtte til værftsindustrien undersøgt. Handelsminister Baunsgaard fremhæver det farlige i at gennemføre subsidier.

19. – EFTAs ministerråd beslutter at undersøge mulighederne for helt at fjerne tolden på industrivarer inden udgangen af 1966, 3 år tidligere end oprindelig forudsat. Danmark kræver indrømmelser til landbrugseksporten til gengæld for at gå med til den hurtige toldafvikling.

Statsministeren har det første af en række møder med arbejdsmarkedets parter om overenskomstsituationens indpasning i regeringens helhedsløsning af de økonomiske og fordelingspolitiske problemer.

20. – Første omgang af forhandlingerne i London om den færøske fiskerigrænse slutter uden positivt resultat.

Dansk Typograf-Forbund beslutter øjeblikkelig at tilstille Dansk Arbejdsgiverforening 2. strejkevarsel til ikrafttræden 1/3 og protesterer samtidig imod, at overenskomstsituationen søges løst af andre instanser end arbejdsmarkedets parter.

Monopoltilsynet imødekommer landbrugsorganisationernes anmodning om en generel forhøjelse af hjemmemarkedspriserne for kød, flæsk, æg og fjerkræ. Forhøjelsen andrager 17 øre pr. kg.

21. – Nordisk Råd vedtager enstemmigt en henstilling til regeringerne, hvori de opfordres til i størst mulig udstrækning at samarbejde for at opnå de bedste resultater af de på EFTA-ministermødet i Genève iværksatte bi- og multilaterale forhandlinger med henblik på i den nuværende markedssituation at opretholde og udvide handelen, ikke blot med industri-, men også med landbrugs- og fiskeriprodukter. Herunder skal de nordiske lande til stadighed holde sig de øvrige nordiske landes konkrete interesser på specielle vareområder for øje.

Forud for vedtagelsen går en længere debat, hvorunder fra dansk side udenrigsminister Per Hækkerup, Poul Møller (k. f.) og Aksel Larsen (s. f.) har ordet.

22. – Nordisk Råds 11. session slutter, efter der er vedtaget i alt 29 nye rekommandationer til regeringerne.

Statsminister J. O. Krag forelægger forslag til helhedsløsning for venstres og de konservatives ledere. Forslaget har fået tilslutning fra LO, men ikke fra arbejdsgiverne. De gældende overenskomster på arbejdsmarkedet forlænges ved lov i 2 år, i hvilket tidsrum arbejdsstandsninger skal være forbudt. I det første år ydes der lavtlønstillæg på i alt 68 mill. kr. og i det andet generelle lønforhøjelser på yderligere 139 mill. kr. inden for Arbejdsgiverforeningens område, og dyrtidsreguleringen fortsætter efter det nye pristal (se 8/2). På tilsvarende måde får de lavestlønnede statstjenestemænd det første år lønforhøjelser på i alt 14 mill. kr., og det andet år får samtlige tjenestemænd tilsammen 55 mill. kr. I helhedsløsningen indgår endvidere forlængelse af de gældende landbrugsordninger, og der indføres pris- og avancestop og nye beføjelser for Monopoltilsynet til at gribe ind over for urimelige priser og avancer. Huslejekontrollen udvides til at omfatte alt nybyggeri, og der indføres udbyttebegrænsning for aktieselskaber i 2 år. Statsskatten nedsættes som aftalt ved omsforliget med 675 mill. kr., men i det første år skal der opkræves et tilsvarende beløb i bunden opsparing.

23. – Statsministeren udtaler, at forslaget til helhedsløsning har en indre sammenhæng og en social balance, som må respekteres.

Den faste voldgiftsret kender endnu to

præstationsnedsættelser hos typograferne ulovlige.

25. – De 12 lovforslag, som udgør regeringens helhedsløsningsprogram, fremsættes i folketinget, efter at statsminister J. O. Krag i en tale har redegjort for hovedindholdet.

Handelsminister Baunsgaard fremsætter forslag til lov om pris- og avancestop og forslag til lov om udbyttebegræsning.

Finansminister Poul Hansen fremsætter forslag til lov om bunden opsparing og forslag til lov om ændringer i tjenestemandsloven.

Landbrugsminister Skytte fremsætter forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m., forslag til lov om en kornordning for høståret 1963–64 og forslag til lov om en rapsordning.

Arbejds- og socialminister Bundvad fremsætter forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster, forslag om ændringer i lov om invalide- og folkepension, forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister og forslag om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring.

Boligminister Carl P. Jensen fremsætter forslag om ændringer i lov om leje.

Det økonomiske Råds formandsskab fremkommer i en udtalelse til statsministeren med en indkomststatistik for årene 1955–62.

26. – Folketinget behandler en forespørgsel fra v. og k. f. til finansministeren om, hvorvidt denne vil foranledige, at der fastsættes ensartede retningslinjer for statens afslutning af overenskomster med faglige organisationer, samt sikre, at sådanne overenskomster ikke indeholder bestemmelser om de ansattes forpligtelser til at være medlem af bestemte faglige organisationer eller arbejdsløshedskasser. Finansminister Poul Hansen giver tilsagn om at ville tilstræbe ensartet praksis og så vidt muligt undgå eksklusivbestemmelser i overenskomsterne.

27. – Folketinget foretager 1. behandling af lovforslagene om forlængelse af de kollektive overenskomster, pris- og avancestop, udbyttebegrænsning og bunden opsparing. Efter at ordførerne og fagministrene har haft ordet, bebrejder statsministeren i stærke vendinger v. og k. f. deres negativitet og erklærer, at regeringen under alle omstændigheder vil stå fast på sin plan. Debatten slutter med vedtagelsen af en dagsorden om, at folketinget tilslutter sig, at problemerne løses i overensstemmelse med hovedlinjerne i regeringens plan. For dagsordenen stemmer 89 (s., r. v. og grønlandsminister Gam), imod 17 (s. f. og uafh.), og 67 (v., k. f., grønlænderen Rosing og Schmidt, det tyske mindretal) undlader at stemme.

På HK-området opnås der enighed om alle sekundære spørgsmål.

Parterne inden for jernindustrien genoptager forhandlingerne.

Forligsmanden udsætter de af Dansk Typograf-Forbund og Bogbinderi- og Kartonnagearbejdernes Forbund varslede strejker i 14 dage.

28. – Efter et ministermøde bedømmes den politiske situation således, at der hverken bliver valg eller forlig om helhedsløsningen. De enkelte forslag vil blive gennemført om nødvendigt af de to regeringspartier alene.

Folketinget foretager 1. behandling af de resterende 8 lovforslag i helhedsløsningprogrammet.

Dansk Arbejdsgiverforening anslår, at regeringens forslag til en helhedsløsning vil betyde en samlet lønstigning på ca. 10 pct. i de næste to år.

Inden for jernindustrien lykkes det at nå til enighed om alle specielle spørgsmål.

Marts 1963

1. – Den socialdemokratiske og den folkesocialistiske gruppe i Københavns borgerrepræsentation går sammen om en forhøjelse af skatteudskrivningen fra 78 til 82 pct. af grundbeløbet.

5. – Sømændene og søfyrbøderne beslutter at sende 2. strejkevarsel til ikrafttræden 13/4.

6. – Sovjetunionens udenrigsminister Gromyko ankommer til København på officielt besøg i Danmark.

Folketinget påbegynder 1. behandling af jordlovskomplekset (se 23/1). Ordførerne fra v., k. f. og uafh. stiller sig under skarp kritik stærkt afvisende.

8. – Under 2. behandling af de vigtigste af lovforslagene i helhedsløsningen forkastes et mistillidsvotum til regeringen, foreslået af de uafhængige, med regeringspartiernes mod venstres, de konservatives og de uafhængiges stemmer; s. f. undlader at stemme.

10. – På LOs informationsmøde i Odense understreger statsminister J. O. Krag det betydningsfulde i, at der ved helhedsløsninger er fodslag mellem socialdemokratiet og fagbevægelsen.

Erik Eriksen (v.) udtaler, at helhedsløsningen har fået en beklagelig samfundsmæssig skævhed og lider af den fundamentale mangel, at den ikke bringer dansk økonomi ud af de aktuelle vanskeligheder, idet den ikke sætter ind på de områder, hvor inflationen skabes, specielt den stærkt stigende anlægsvirksomhed og det hastigt voksende statsbudget.

11. – Landbrugsrådets præsident, folketingsmand Anders Andersen (v.), udtaler, at regeringen har brudt aftalte forudsætninger ved at forelægge forslag til helhedsløsning, før Det økonomiske Råds indkomststatistik fremkom og uden at søge realitetsforhandling med landbruget.

12. – Hovedforslagene i helhedsløsningen færdigbehandles i folketinget: Forslaget om forlængelse af arbejdsmarkedets overenskomster vedtages med 90 stemmer (s., r. v., grønlandsminister Gam og grønlænderen Rosing) mod 87 (v., k. f., uafh. og s. f.). Hans Schmidt, det tyske mindretal, undlader at stemme.

Forslagene om pris- og avancestop og om indseende med priser vedtages med 100 stemmer (s., r. v., s. f. og Gam) mod 76 (v, k. f. og uafh.), medens Rosing og Schmidt undlader at stemme.

Forslaget om udbyttebegrænsning får 89 stemmer (s., r. v. og Gam); 76 (v., k. f., og uafh.) stemmer imod, og 13 (s. f., Rosing og Schmidt) undlader at stemme.

Forslaget om ændringer i tjenestemandsloven vedtages med 100 stemmer (s., r. v., Gam og s. f.) mod 8 (uafh. og de konservative Fanger og Adolph Sørensen), medens 70 (v., k. f., Rosing og Schmidt) undlader at stemme.

Desuden vedtages forslaget om et nyt pristal (se 8/2) med 165 stemmer (s., r. v., v., k. f. og Schmidt) mod 12 (s. f. og socialdemokraten Holger Eriksen), medens Rosing undlader at stemme.

Det eneste fraværende medlem under afstemningen er færingen Johan Poulsen (v.).

13. – Nationalbanken går i sin beretning ind for, at den stabilisering, som måtte blive resultatet af helhedsløsningen, kommer valutastillingen til gode, og der advares mod optagelse af flere lån i udlandet.

14. – Udenrigsminister Per Hækkerup fremsætter forslag om ratifikation af konventionen om Den kontinentale Sokkel.

Undervisningsminister Helveg Petersen fremsætter forslag om, at bemyndigelsen til at lade foretage udvidelse og ombygning af Rigshospitalet skal omfatte bemyndigelse til indtil 1/4 1978 at anvende et samlet beløb til disse byggearbejder, der svarer til 355 mill. kr. beregnet efter byggepriserne i marts 1962.

Undervisningsministeren fremsætter endvidere forslag om i tiden 1963/64–1972/73 at yde selvejende institutioner støtte til tilvejebringelse af indtil 10.000 boliger i kollegiebyggeri for unge under uddannelse.

Grønlandsminister Gam fremsætter forslag om 12 sømiles fiskerigrænse ved Grønland.

Iver Poulsen fremsætter på de uafhængiges vegne forslag til lov om ministres strafansvar.

15. – De resterende lovforslag i helhedsløsningen færdigbehandles af folketinget. Forslagene om afsætningen af danske landbrugsvarer (bemyndigelsesloven) og om en kornordning for høståret 1963–64 vedtages med regeringspartiernes mod socialistisk folkepartis stemmer, medens v. og k. f. undlader at stemme, dog stemmer Anders Andersen (v.) for bemyndigelsesloven.

Forslaget om kontrol med lejefastsættelsen i nybyggeriet vedtages med 100 stemmer (s., r. v., s. f. samt Grønlandsminister Gam) mod 72 stemmer (v., k. f., uafh.).

For forslaget om bunden opsparing stemmer 89 (s., r. v. og Gam), imod 87 (v. k. f., uafh. og s. f.), medens forslag til udskrivningslov for 1963–64 med den i omsforliget aftalte skattenedsættelse vedtages med 158 stemmer (de fire forligspartier plus Gam) mod 17 (s. f. og uafh.).

Finansminister Poul Hansen fremsætter forslag om bemyndigelse til at optage yderligere statslån på 500 mill. kr. i udlandet (se 18/1).

Venstre fremsætter forslag til beslutning om at nedsætte et udvalg på 17 medlemmer til at overveje og stille forslag om foranstaltninger til fremme af landbrugserhvervets rentabilitet.

V. og k. f. fremsætter forslag om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

18. – I den kommission, der i 1956 blev nedsat om offentlighed i forvaltningen, er et flertal (tjenestemænd, socialdemokrater og kommunale repræsentanter) af den opfattelse, at ulemperne ved et almindeligt offentlighedsprincip er større end goderne. Mindretallet består af repræsentanter for v., k. f. og r. v., advokaterne og pressen samt folketingets ombudsmand.

18. – Formanden for smedeforbundet, folketingsmand Hans Rasmussen (s.), udtaler i en redegørelse for helhedsløsningen: Kan vi fortsat klare den fulde beskæftigelse, og kan vi vedblivende tage en rimelig part af produktionen ud til arbejderne, så kan det være os ligegyldigt, om det sker ad politisk eller faglig vej.

19. – Regeringen beslutter at iværksætte strenge restriktioner for statens byggeri i den kommende sommer.

20. – Venstres og de konservatives forslag om nedsættelse af et udvalg om ejendomsret til lejligheder og andre lokaler vedtages enstemmigt.

21. – Folketinget vedtager forslaget om kontrol med æghandelen (se 3/10 1962) med 105 stemmer (s., r. v., v. og den uafh. Mose Hansen) mod 41 (k. f., s. f. og venstremændene Sinnbeck og Anker Lau).

25. – Socialminister Bundvad har meddelt de handelsrejsendes arbejdsløshedskasse statsanerkendelse fra 1/4.

27. – Udenrigsminister Per Hækkerup og landbrugsminister Skytte har i Oslo forhandlet med repræsentanter for den norske regering om norske indrømmelser m. h. t. importen af landbrugsvarer fra Danmark.

Hovedorganisationernes forhandlingsudvalg opgiver at nå til enighed om fordelingen af helhedsløsningens lønforhøjelsesbeløb. Overenskomstnævnet har herefter 14 dages frist til at træffe afgørelse.

28. – Folketinget færdigbehandler forslagene om forhøjelse af statsbane- og posttakster. Imod forslagene stemmer samtlige oppositionspartier: v., k. f., uafh. og s. f.

30. – Forslag til finanslov for 1963–64 vedtages med 137 stemmer (s., r. v., v. og k. f.) mod 14 (s. f. og uafh.).

Dansk Arbejdsgiverforenings sag mod Dansk Typograf-Forbund for aktivt at have støttet præstationsnedsættelserne på to københavnske bogtrykkerier og for at have opfordret svenske og norske typografer til at afvise arbejde, der overførtes fra Danmark, optages til dom i den faste voldgiftsret.